

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
w sprawie biegłych sądowych i tłumaczy przysięgłych
z dnia 8 czerwca 1987 r.**

(tekst jednolity)

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

§ 1.

1. Biegłych sądowych i tłumaczy przysięgłych, zwanych dalej "biegłymi" i "tłumaczami", ustanawia przy sądzie okręgowym prezes tego sądu, zwany dalej "prezesem".
2. Biegłych ustanawia się na okres 5 lat; okres ustanowienia upływa z końcem roku kalendarzowego.
3. Prezes ustanawiając tłumacza wyznacza również jego siedzibę.

§ 2.

1. Biegłych ustanawia się dla poszczególnych gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła, a także innych umiejętności.
2. Tłumaczy ustanawia się dla poszczególnych języków obcych oraz dla języka migowego.

§ 3.

Ustanowienie biegłym lub tłumaczem osoby zatrudnionej wymaga zasięgnięcia opinii zakładu pracy zatrudniającego tę osobę.

§ 4.

Biegły i tłumacz przed objęciem funkcji składa wobec prezesa przyrzeczenie według następującej roty: "świadomy znaczenia mych słów i odpowiedzialności przed prawem przyrzekam uroczyście, że powierzone mi obowiązki (biegłego sądowego, tłumacza przysięgłego) wykonywać będę z całą sumiennością i bezstronnością".

§ 5.

1. Biegły lub tłumacz nie może odmówić wykonania należących do jego obowiązków czynności w okręgu sądu okręgowego, przy którym został ustanowiony, zleconych przez sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze w sprawach karnych, z wyjątkiem wypadków określonych w przepisach regulujących postępowanie przed tymi organami.
2. W wypadkach innych niż wymienione w ust. 1 tłumacz może odmówić wykonania czynności należących do zakresu jego obowiązków tylko z ważnych przyczyn.

§ 6.

1. Prezes zwalnia z funkcji biegłego lub tłumacza:

- 1) na jego prośbę,
 - 2) jeżeli biegły lub tłumacz utracił warunki do pełnienia tej funkcji albo gdy zostanie stwierdzone, że w chwili ustanowienia warunkom tym nie odpowiadał i nadal im nie odpowiada.
2. Prezes może zwolnić z funkcji biegłego lub tłumacza z ważnych powodów, w szczególności jeżeli nienależycie wykonuje on swoje czynności.
3. W wypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub w ust. 2, prezes jest obowiązany wysłuchać biegłego lub tłumacza, chyba że jest to niemożliwe.

§ 7.

O ustanowieniu biegłym lub tłumaczem osoby zatrudnionej oraz zwolnieniu z tej funkcji prezes zawiadamia zakład pracy.

§ 8.

1. Prezes prowadzi listy biegłych sądowych - według poszczególnych gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła, a także innych umiejętności, i listy tłumaczy przysięgłych - według języków, dla których zostali ustanowieni. Prezes prowadzi również wykazy biegłych sądowych i wykazy tłumaczy przysięgłych na kartach założonych dla każdego biegłego lub tłumacza; w listach i wykazach podaje się adres biegłego i termin, do którego został ustanowiony, oraz adres biura tłumacza, a także inne dane dotyczące specjalizacji.
2. Prezes skreśla z listy biegłego lub tłumacza oraz usuwa jego kartę z wykazu:
 - 1) z chwilą zwolnienia z funkcji,
 - 2) w razie śmierci,
 - 3) z upływem okresu ustanowienia biegłego, chyba że nastąpiło ponowne ustanowienie.
3. Listy biegłych sądowych i tłumaczy przysięgłych są dostępne dla zainteresowanych w sekretariatach sądowych. W szczególności listy te udostępnia się stronom, uczestnikom postępowania oraz organom prowadzącym postępowanie przygotowawcze w sprawach karnych i sądom wojskowym.

§ 9.

W styczniu każdego roku prezes podaje do wiadomości sądom rejonowym w okręgu sądu okręgowego oraz Ministerstwu Sprawiedliwości listy biegłych sądowych i tłumaczy przysięgłych, a także zawiadamia niezwłocznie o każdej zmianie listy oraz o wszczęciu wobec tych osób postępowania karnego albo o ubezwłasnowolnieniu.

§ 10.

Wykazy biegłych sądowych i tłumaczy przysięgłych prowadzi się według ustalonych wzorów.

§ 11.

Biegłemu i tłumaczowi przysługuje za wykonanie czynności wynagrodzenie w wysokości określonej odrębnymi przepisami.

Rozdział 2 **Biegli sądowi**

§ 12.

1. Biegłym może być ustanowiona osoba, która:
 - 1) korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
 - 2) ukończyła 25 lat życia,
 - 3) posiada teoretyczne i praktyczne wiadomości specjalne w danej gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła, a także innej umiejętności, dla której ma być ustanowiona,
 - 4) daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków biegłego,
 - 5) wyrazi zgodę na ustanowienie jej biegłym.
2. Posiadanie wiadomości specjalnych powinno być wykazane dokumentami lub innymi dowodami. Ocena, czy posiadanie wiadomości specjalnych zostało dostatecznie wykazane, należy do prezesa.

§ 13.

W razie potrzeby ustanowienia biegłego, prezes może w szczególności zwrócić się do właściwych stowarzyszeń lub organizacji zawodowych, przedsiębiorstw państwowych, instytucji, szkół wyższych oraz urzędów państwowych o wskazanie osób posiadających teoretyczne i praktyczne wiadomości specjalne w danej gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła, a także innych umiejętności.

§ 14.

Ustanowienie biegłym uprawnia po złożeniu przyrzeczenia do wydawania opinii na zlecenie sądu lub organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze w sprawach karnych w zakresie tej gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła, a także innych umiejętności, dla której ustanowienie nastąpiło. Biegły wydając opinię używa tytułu biegłego sądowego z oznaczeniem specjalności oraz sądu okręgowego, przy którym został ustanowiony.

§ 15.

1. Biegły jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić prezesa o:
 - 1) każdej zmianie swego adresu,
 - 2) zamierzonej przerwie w wykonywaniu czynności przez okres dłuższy niż 3 miesiące.
2. Jeżeli okoliczności wymienione w ust. 1 powstaną w czasie wykonywania przez biegłego czynności zleconej przez organ, o którym mowa w § 5 ust. 1, biegły zawiadamia o nich ten organ; w odniesieniu do okoliczności wymienionych w ust. 1 pkt 2 zawiadomienia należy dokonać także wówczas, gdy przerwa nie przekracza 3 miesięcy.

§ 16.

Prezes sprawuje nadzór nad biegłymi na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Rozdział 3 Tłumacze przysięgli

§ 17.

- Tłumaczem języka obcego może być ustanowiona osoba, która:
- 1) korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,

- 2) ukończyła 25 lat życia,
- 3) wykaze odpowiednią znajomość języka polskiego i języka obcego, dla którego ma być ustanowiona tłumaczem, oraz umiejętność tłumaczenia,
- 4) daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków tłumacza,
- 5) ukończyła wyższe studia magisterskie,
- 6) wyrazi zgodę na pełnienie funkcji tłumacza.

§ 18.

1. Znajomość języka obcego oraz umiejętność tłumaczenia powinna być wykazana dyplomem ukończenia i uzyskaniem tytułu zawodowego magistra odpowiednich dla danego języka wyższych studiów filologicznych lub studiów w zakresie lingwistyki stosowanej.
2. Znajomość języka obcego oraz umiejętność tłumaczenia może być za zgodą Ministra Sprawiedliwości wykazana również dyplomem lub świadectwem innym niż wymienione w ust. 1 albo stwierdzona w inny sposób.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do wykazania znajomości języka polskiego.

§ 19.

W razie potrzeby ustanowienia tłumacza, prezes może w szczególności zwrócić się o wskazanie kandydata do odpowiedniej szkoły wyższej lub Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich, a w zakresie języka migowego - do Polskiego Związku Głuchych.

§ 20.

1. Tłumacz po ustanowieniu składa wzór swego podpisu oraz odcisk swojej pieczęci na założonej dla niego karcie wykazu tłumaczy przysięgłych.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie zmiany wzoru podpisu lub pieczęci tłumacza.

§ 21.

Tłumacz przysięgły uprawniony jest do:

- 1) sporządzania i poświadczania tłumaczeń na język polski z języka obcego, na ten język z języka polskiego oraz z języka obcego na inny język obcy w zakresie ustanowienia, a także do sprawdzania i poświadczania tłumaczeń z tego zakresu sporządzonych przez inne osoby,
- 2) sporządzania poświadczonych odpisów pism w języku, dla którego został ustanowiony, a także do sprawdzania i poświadczania odpisów pism z tego zakresu, sporządzonych przez inne osoby,
- 3) dokonywania tłumaczeń ustnych,
- 4) używania przy pełnieniu czynności tytułu tłumacza przysięgłego z oznaczeniem języka, dla którego został ustanowiony.

§ 22.

1. Przy poświadczaniu tłumaczeń oraz poświadczaniu odpisów pism sporządzonych w języku obcym tłumacz używa swojej pieczęci.
2. Pieczęć zamawia w Mennicy Państwowej prezes na koszt tłumacza.
3. Tłumacz występując ponownie o zamówienie pieczęci powinien uzasadnić powody tego zamówienia i zwrócić dotychczasową pieczęć.

§ 23.

1. Tłumacz prowadzi repertorium według ustalonego wzoru, w którym odnotowuje czynności określone w § 21 pkt 1 i 2.
2. Repertorium powinno być oprawione i składać się z ponumerowanych kart, których liczbę poświadcza prezes. Numerację pozycji repertorium prowadzi się odrębnie dla każdego roku kalendarzowego.

§ 24.

1. Na wszystkich poświadczonych tłumaczeniach oraz poświadczonych odpisach pism sporządzonych w języku obcym, które wydaje tłumacz, wymienia się pozycję, pod którą tłumaczenie lub odpis pisma sporządzonego w języku obcym odnotowane są w repertorium, oraz podaje się wysokość pobranego wynagrodzenia. Na sporządzonych tłumaczeniach i odpisach pism należy stwierdzić, czy sporządzono je z oryginału, czy też z tłumaczenia lub odpisu oraz czy tłumaczenie lub odpis jest poświadczony i przez kogo.
2. Jeżeli pismo, które zostało przetłumaczone lub którego odpis sporządzono, zawiera cechy nasuwające wątpliwości co do rzeczywistej jego treści, należy uczynić o tym wzmiankę na tłumaczeniu lub odpisie pisma, które wydaje tłumacz.

§ 25.

1. Tłumacz jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić prezesa o:
 - 1) każdej zmianie adresu swego biura w obrębie wyznaczonej mu siedziby,
 - 2) zamierzonej przerwie w wykonywaniu czynności przez okres dłuższy niż 3 miesiące.
2. Przepis § 15 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 26.

Tłumacz, który został zwolniony, wydaje prezesowi pieczęć i repertorium. W razie śmierci tłumacza obowiązek ten ciąży na osobach, w których posiadaniu pieczęć i repertorium się znajduje.

§ 27.

Prezes lub upoważniony przez niego pracownik sądowy przeprowadza co najmniej raz w roku kontrolę działalności tłumacza. O przeprowadzonej kontroli czyni się wzmiankę w repertorium.

§ 28.

- Prezes lub upoważniony przez niego pracownik sądowy mają prawo do:
- 1) sprawdzania jakości tłumaczeń za pośrednictwem znawców danego języka,
 - 2) wglądu do akt i ksiąg tłumacza,
 - 3) żądania wyjaśnień od tłumacza w sprawach pełnionej przez niego funkcji.

§ 29.

1. Tłumaczem języka migowego może być osoba, która ukończyła 21 lat życia oraz posiada świadectwo kwalifikowanego tłumacza II stopnia lub tytuł eksperta tego języka, wydane przez Polski Związek Głuchych.

2. Do tłumaczy języka migowego nie stosuje się przepisów § 1 ust. 3, § 17 pkt 2, 3 i 5, § 18, § 20, § 21 pkt 1, 2 i 4 oraz § 22-28.

Rozdział 4 **Przepisy przejściowe i końcowe**

§ 30.

Biegli i tłumacze ustanowieni na podstawie przepisów dotychczasowych stają się biegłymi i tłumaczami w rozumieniu niniejszego rozporządzenia, z tym, że biegli pełnią swe czynności do końca okresu, na który zostali ustanowieni.

§ 31.

Tracą moc:

1) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 1959 r. o biegłych sądowych (Dz. U. Nr 57, poz. 345),

2) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 sierpnia 1968 r. w sprawie tłumaczy przysięgłych (Dz. U. Nr 35, poz. 244).

§ 32.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.